

Kansallinen rahanpesun,
terrorismin rahoittamisen ja
kohdennettujen
talouspakotteiden
kiertämisen estämisen
strategia vuosille
2026–2030

Sisällys

Kansallinen rahanpesun, terrorismin rahoittamisen, ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämisen strategia vuosille 2026–2030.....	3
1 Tiivistelmä	3
2 Johdanto	4
2.1 Strategian tausta ja tarkoitus	4
2.2 Toiminnan rakenne ja toimijoiden roolit	5
2.3 Kansainväliset velvoitteet	6
3 Visio	6
4 Strategiset päämäärät ja tavoitteet	7
4.1 Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen on tehokasta ja riskiperusteista	7
4.2 Yhteistyö keskeisten toimijoiden välillä on vaikuttavaa.....	9
5 Strategian toteutus, seuranta ja arviointi.....	10

Kansallinen rahanpesun, terrorismin rahoittamisen, ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämisen strategia vuosille 2026–2030

1 Tiivistelmä

Kansallinen strategia linjaa Suomen toimet rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämiseksi. Se toimii kehyksenä näihin liittyville riskiarvioille ja toimintasuunnitelmille, jotka puolestaan konkretisoivat strategian tavoitteet käytännön toimenpiteiksi. Strategia perustuu Suomea sitoviin kansainvälisiin velvoitteisiin ja tukee kansallista turvallisuutta, taloudellista vakautta sekä oikeusvaltioperiaatetta.

Strategian tarkoitus

Strategia vastaa kansallisiin ja globaaleihin uhkiin, jotka vaarantavat rahoitusjärjestelmän luotettavuutta ja yhteiskunnan eheyttä. Strategian tarkoituksena on muun muassa estää rikollisia ja terroristisia toimijoita hyödyntämästä Suomen rahoitusmarkkinoita ja siten turvata rahoitusmarkkinoiden ja yhteiskunnan vakautta ja laillisen talouden toimintaa sekä lisätä resilienssiä. Strategia ohjaa viranomaisia, valvojia sekä yksityistä ja kolmatta sektoria koordinoitua, riskiperusteiseen ja tietojoh-toiseen toimintaan.

Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Strategia sisältää kaksi toisiaan tukevaa päämäärää ja useampia lyhyemmän aikavälin tavoitteita, joiden avulla päämäärät pyritään saavuttamaan:

1. Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen on tehokasta ja riskiperusteista

- Kansalliset riskiarviot ovat korkeatasoisia
- Estämissuunnitelmassa hyödynnetään tehokkaasti digitalisaatiota
- Viranomaiset ja valvojat kehittävät estämis- ja torjuntatyötään
- Estämis- ja torjuntatyö on vaikuttavaa ja sen tulokset ovat mitattavia
- Viranomaisten toimintaedellytykset on turvattu

2. Yhteistyö keskeisten toimijoiden välillä on vaikuttavaa

- Kehitetään tietojenvaihtoa ja yhteistyötä
- Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön

Visio

Pitkän aikavälin visiona on, että Suomi on turvallinen ja läpinäkyvä yhteiskunta, jossa rahanpesua, terrorismin rahoittamista ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämistä estetään tehokkaasti huomioiden kansainväliset velvoitteet.

Toteutus ja seuranta

Strategia pannaan täytäntöön toimintasuunnitelmilla, jotka konkretisoivat strategian tavoitteet käytännön toimenpiteiksi. Valtiovarainministeriö ja sisäministeriö koordinoivat täytäntöönpanoa ja raportointia. Vaikuttavuutta arvioidaan osana kansallista riskiarviotyötä. Seuranta tukee strategian jatkuvaa kehittämistä ja valmistautumista FATF- ja EU-arviointeihin.

2 Johdanto

2.1 Strategian tausta ja tarkoitus

Rahanpesu, terrorismin rahoittaminen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertäminen¹ uhkaavat yhteiskuntien taloudellista vakautta ja eheyttä sekä kansallista turvallisuutta. Ne mahdollistavat rikollisen toiminnan jatkamisen ja niiden tuottamalla varoilla rahoitetaan väkivaltaisia ääriliikkeitä ja edistetään kansainvälisten turvallisuusuhkien toteutumista. Ne heikentävät luottamusta rahoitusjärjestelmään, vääristävät kilpailua, rapauttavat oikeusvaltiota ja vaarantavat ihmishenkiä.

Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen on osa suomalaisen yhteiskunnan ja siihen kuuluvien organisaatioiden arvoja. Kyse on yhteisestä tahtotilasta ja vastuusta suojella yhteiskunnan perusrakenteita rikolliselta toiminnalta ja varmistaa, että taloudellinen toiminta tapahtuu eettisesti, läpinäkyvästi ja turvallisesti. Lisäksi terrorismin rahoittamisen estäminen on keskeinen osa kansallista sisäistä turvallisuutta ja ennalta estävää turvallisuustyötä. Riskien arviointiin perustuva kansallinen estämistyö vahvistaa myös Suomen kansainvälistä mainetta luotettavana ja vakaana toimijana.

Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen edellyttää laajaa yhteiskunnallista sitoutumista, viranomaisten välistä koordinaatiota sekä yksityisen ja kolmannen sektorin aktiivista osallistumista. Estämistyö koostuu lainsäädännöstä, viranomaistoinnasta sekä yritysten, yleishyödyllisten toimijoiden ja yksityisten henkilöiden toimista ja valinnoista.

Kansalliset rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio, joukkotuhousoseiden leviämisen rahoittamisen riskiarvio sekä voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen ja säätiöiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio (NPO-riskiarvio) muodostavat yhdessä kokonaisuuden, joka kuvastaa Suomen tämän hetkistä ymmärrystä rahanpesun sekä terrorismin rahoittamisen ja joukkotuhousoseiden leviämisen rahoittamisen riskeistä.² Riskiarvioissa havaittuja riskejä pyritään pienentämään toimintasuunnitelmien toimenpiteillä. Lisäksi toimintasuunnitelmissa konkrätisoidaan strategian tavoitteet käytännön toimenpiteiksi, joilla tavoitteita pyritään saavuttamaan.

Strategian tarkoituksena on:

- linjata yhteinen kansallinen visio, päämäärät ja tavoitteet rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämiseksi
- edistää kokonaisvaltaista, yhdenmukaista, riskiperusteista ja siten vaikuttavaa lähestymistapaa samalla kuitenkin minimoiden estämistyöstä seuraava hallinnollinen taakka
- sitouttaa poliittiset toimijat, viranomaiset ja valvojat estämään tehokkaasti rahanpesua, terrorismin rahoittamista ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämistä
- estää rikollisia ja terroristisia toimijoita hyödyntämästä Suomen rahoitusmarkkinoita ja siten turvata rahoitusmarkkinoiden ja yhteiskunnan vakautta ja laillisen talouden toimintaa sekä lisätä yhteiskunnan resilienssiä

¹ Kohdennettujen talouspakotteiden katsotaan kattavan tässä strategiassa EU:n rahanpesuasetuksen (EU 2024/1624) 2 artiklan 1 kohdan 49 alakohdan määritelmän mukaisesti myös joukkotuhousoseiden leviämisen rahoittamisen

² Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio 2026

Kansallinen joukkotuhousoseiden leviämisen rahoittamisen ja pakotteiden kiertämisen riskiarvio julkaistaan myöhemmin vuonna 2026

Kansallinen NPO-sektorin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio 2024, 2024:17, <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165875>

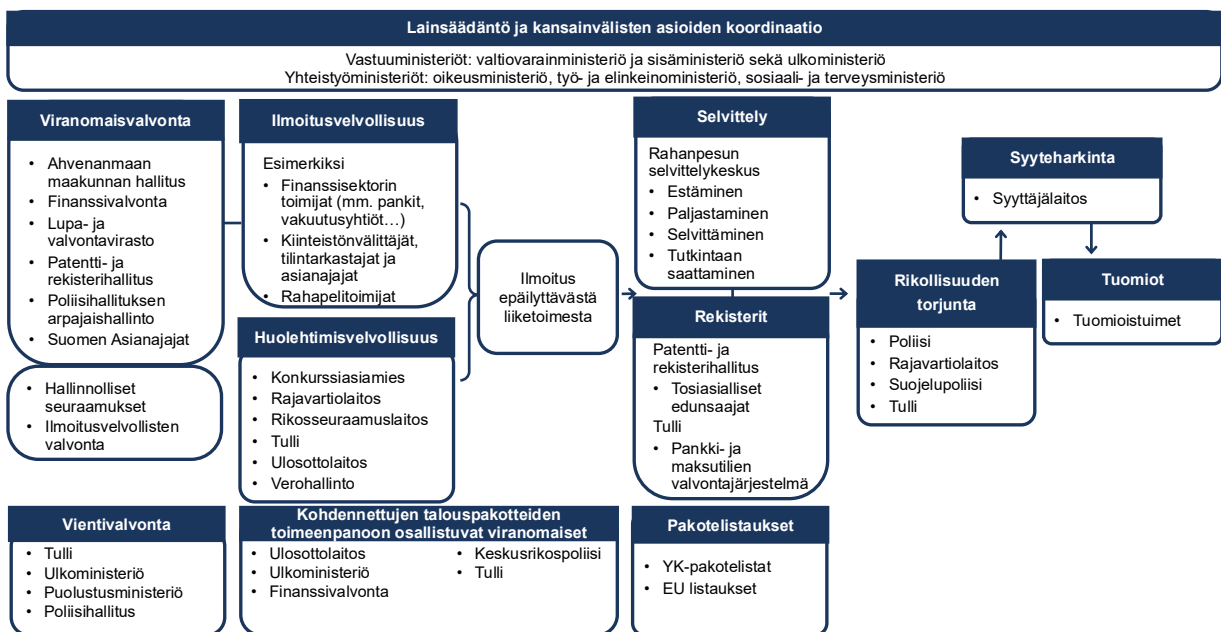
- estää rikollisten ja terrorististen toimijoiden toimintaedellytyksiä laajemmin, mukaan lukien epäviralliset rahoituskanavat, verkkoalustat ja rajat ylittävät rahavirrat, jotka eivät välttämättä hyödynnä perinteisiä rahoitusmarkkinoita
- ohjata viranomaisia, valvoja sekä yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita koordinoitua, riskiperusteiseen ja tietoon pohjautuvaan toimintaan
- parantaa viranomaisten kykyä saattaa rahanpesussa, terrorismin rahoittamisessa ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisessä toimineita vastuuseen teoistaan sekä rikoshyödyn takaisinsaamiseen
- tukea Suomen kansainvälisten veloitteiden täyttämistä

Strategia tukee pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjauksia, erityisesti tavoitteita torjua talousrikollisuutta, harmaata taloutta ja korruptiota, tehostaa rikoshyödyn poisottamista, vahvistaa kansallista turvallisuutta sekä kehittää viranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa. Strategia tukee lisäksi harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan sekä korruptionvastaista strategiaa.

2.2 Toiminnan rakenne ja toimijoiden roolit

Suomessa rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen perustuu laajaan viranomaisyhteistyöhön, jonka keskeiset toimijat ja niiden roolit on kuvattu alla.

Kuvio 1. Keskeiset toimijat rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämisessä.

Toimijoiden keskeisiä yhteistyömuotoja ovat muun muassa:

- Koordinoiva viranomaisyhteistyöryhmä, joka ohjaa riskiarviotyötä ja seuraa toimintasuunnitelmien toimeenpanoa
 - toimintaa tukevat myös yhteistyöryhmän alatyöryhmät (NPO-, riskiarvio- ja valvojien alatyöryhmät)
- Rahanpesun selvittelykeskuksen ja ilmoitusvelvollisten välinen yhteistyöryhmä FAMLIT (Finnish Anti Money Laundering Intelligence Taskforce), joka tehostaa estämistyötä ja parantaa tietojenvaihtoa viranomaisten ja yksityisen sektorin välillä

- Pakotteiden kansallisen toimeenpanon ydinryhmä, kansallinen pakoteyhteistyöryhmä, viranomaisten ja elinkeinoelämän edustajien pakoteyhteistyöryhmä sekä kansallinen finanssipakotetyöryhmä, jotka muun muassa tehostavat pakotteiden täytäntöönpanoa ja edistävät pakotesäädösten tuntemusta ja niiden yhtenäistä tulkintaa.

2.3 Kansainväliset velvoitteet

Suomen rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämistyö perustuu vahvasti myös kansainvälisiin velvoitteisiin, jotka ohjaavat kansallisen strategian ja lainsäädännön kehittämistä. Näitä velvoitteita asettavat erityisesti Euroopan unioni (EU) ja Yhdistyneet kansakunnat (YK). Lisäksi muun muassa Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) ja Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) voivat edellyttää Suomelta toimia. EU:n rahanpesuntorjuntaviranomainen (AMLA) yhtenäistää ja koordinoi jäsenvaltioiden rahanpesun estämisen valvontaa sekä valvoo suoraan eräitä korkeariskisiä, rajat ylittäviä rahoitusalan toimijoita. Rahanpesun esirikosten osalta Euroopan unionin lainvalvontaorganisaatio (Europol), rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust), sekä kansainvälinen rikospoliisiorganisaatio (Interpol) ovat keskeisessä asemassa.

Suomi on poliittisesti sitoutunut kansainvälisen rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja joukkotuhoseiden leviämisen rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän, Financial Action Task Forcen (FATF), jäsenyyteen ja suositusten noudattamiseen. FATF antaa suosituksia, jotka muodostavat kansainväliset standardit rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja joukkotuhoseiden leviämisen rahoittamisen estämiselle.

Kansainväliset velvoitteet muodostavat perustan Suomen strategialle ja ohjaavat sen jatkuvaa kehittämistä. Strategian toimeenpano varmistaa, että Suomi täyttää kansainväliset vaatimukset ja toimii aktiivisesti osana globaalia rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämisen yhteisöä.

Suomi on turvallinen ja läpinäkyvä yhteiskunta, jossa rahanpesua, terrorismin rahoittamista ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämistä estetään tehokkaasti huomioiden kansainväliset velvoitteet.

3 Visio

Yli strategiakausien ulottuvana visiona on, että Suomi on turvallinen ja läpinäkyvä yhteiskunta, jossa rahanpesua, terrorismin rahoittamista ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämistä estetään tehokkaasti. Läpinäkyvyys tarkoittaa muun muassa, että varat ovat mahdollisimman pitkälti jäljitettävissä eikä rikollista alkuperää olevia tai rikolliseen toimintaan käytettäviä varoja ole mahdollista piilotella tai saada osaksi laillista rahoitusjärjestelmää. Rahoitusmarkkinoilla ei voi toimia anonyymisti, laittomat varat ovat viranomaistoimin takaisinsaataavissa ja liiketoimien ja yhteisöjen tosiasialliset edunsaajat ovat tiedossa. Visio saavutetaan minimoimalla eri toimijoille työstä seuraava hallinnollinen taakka, ja samalla turvataan vilpittömästi toimivien henkilöiden toimintaedellytykset. Valvonnan painopiste siirtyy reaktiivisesta valvonnasta ennakoivaan valvontaan. Ennakoiva lähestymistapa koskee myös turvallisuusviranomaisten tiedustelu- ja analyysitoimintaa sekä varhaista puuttumista terrorismin rahoittamiseen ja vakaviin turvallisuusuhkiin. Vision saavuttaminen edellyttää, että viranomaisten välinen, yksityisen sektorin keskinäinen sekä viranomaisten ja yksityisen sektorin välinen tietojenvaihto on mahdollisimman esteetöntä ja reaaliaikaista. Lisäksi vision

saavuttaminen edellyttää, että viranomaisilla ja valvojilla on riittävät resurssit ja menetelmät tehtäviensä hoitamiseksi ja ne myös kohdennetaan riskiperusteisesti merkittävimpiin riskialueisiin.

Visiona on, että kaikki yhteiskunnan toimijat tunnistavat ja tiedostavat rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen riskit ja toimivat yhteistyössä niiden vähentämiseksi. Riskien vähentämisen ja teknologian hyödyntämisen myötä yksityisen sektorin ilmoitusvelvollisten sekä huolehtimisvelvollisten viranomaisten raportointivelvoitteet ja muu hallinnollinen taakka kevenevät.

4 Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Strategiset päämäärät ja tavoitteet kuvaavat tavoitetilaa seuraavalle viidelle vuodelle. Päämäärällä tarkoitetaan tavoiteltavaa lopputulosta mainitulla aikajänteellä. Strategiaan sisältyy kaksi Suomen rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämistyön kannalta keskeistä päämäärää. Strategiset päämäärät ovat toisiaan tukevia. Tavoitteet ovat lyhyemmän aikavälin askeleita, joiden avulla päämäärä pyritään saavuttamaan.

4.1 Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen on tehokasta ja riskiperusteista

Päämääränä on, että rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen on nykyistä tehokkaampaa ja vaikuttavampaa. Suomen rahoitusmarkkinoita ja yhteiskuntaa turvataan rikolliselta hyväksikäytöltä. Estämistyö perustuu todennettuihin riskeihin ja on oikeasuhtaista. Tavoitteena on tunnistaa epäilyttävät toimijat ja transaktiot sekä estää rikollisuudella vaurastuminen ja rikollisen toiminnan rahoittaminen. Estämistyötä tehostetaan muiden muassa mitattavissa olevilla tavoitteilla ja tulosten seuraamisella, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä turvaamalla viranomaisten toimintaedellytykset.

Päämäärä 1: Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen on tehokasta ja riskiperusteista

Tavoitteet:

- Kansalliset riskiarviot ovat korkeatasoisia
- Estämistyössä hyödynnetään tehokkaasti digitalisaatiota
- Viranomaiset ja valvojat kehittävät estämis- ja torjuntatyötään
- Estämis- ja torjuntatyö on vaikuttavaa ja sen tulokset ovat mitattavia
- Viranomaisten toimintaedellytykset on turvattu

Kansalliset riskiarviot ovat korkeatasoisia

Riskiperusteinen lähestymistapa edellyttää sitä, että riskit on tunnistettu ja arvioitu oikein. Kattavan tilannekuvan laadinta ja sen ylläpitäminen Suomeen kohdistuvista riskeistä toteutetaan laadukkaan riskiarviotyön avulla. Kansallisen riskiarviotyön pohjana on perusteltu metodologia, kattavat tilastot sekä laaja viranomaisten, yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö. Riskiarviot ja niiden toimintasuunnitelmat edesauttavat kokonais käsityksen luomista Suomeen kohdistuvista riskeistä selkeyttäen riskitilanteen ymmärrystä kaikille toimijoille. Ne myös ohjaavat viranomaisten ja valvojen rajallisten resurssien kohdentamista kaikkein riskillisimpiin kohteisiin.

Estämistyössä hyödynnetään tehokkaasti digitalisaatiota

Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämisen valvonnan, riskien hallinnan ja tietojen vaihdon digitalisointia kehitetään jatkuvasti. Rakenteista tietoa käsitellään ohjelmistorobotiikkaa, koneoppimista ja tekoälyä hyödyntäen sääntelyn ja resurs-sien mahdollistamissa rajoissa. Lisäksi erilaisten rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohden-nettujen talouspakotteiden kiertämisen estämistyöhön liittyvien tilastoaineistojen muodostamista ja koostamista kehitetään edelleen.

Viranomaiset ja valvojat kehittävät estämis- ja torjuntatyötään

Viranomaisten ja valvojien rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakottei-den kiertämisen estämis- ja torjuntatyötä kehitetään edelleen. Rahanpesuun, terrorismin rahoitta-miseen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämiseen liittyvien tapausten sekä niiden esirikos-ten paljastumista edistetään turvaamalla viranomaisten riittävä osaaminen ja resurssit rikostiedus-telu- ja esitutkintavaiheessa. Lisäksi selvitetään uusia operatiivisia toimintatapoja, jotka tukevat ri-kostutkintaa, syytetoimia ja rikoshyödyn takaisinperintää. Tehostetaan hallinnollista rikostorjuntaa vaikeuttamalla rikollisjärjestöjen taloudellisten ja toiminnallisten rakenteiden ylläpitoa. Estetään ri-kollisia käyttämästä suomalaisia yrityksiä rahanpesuun, terrorismin rahoittamiseen tai kohdennettu-jen talouspakotteiden kiertämiseen sekä vähennetään rikollisen toiminnan haittoja yhteiskunnalle. Samalla varmistetaan, että rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakot-teiden kiertämisen estämisjärjestelmä on tehokas, oikeudenmukainen ja joustava.

Estämis- ja torjuntatoimissa noudatetaan riskiperusteista ja oikeasuhtaista lähestymistapaa, jossa turvallisuustavoitteet ja perusoikeuksien toteutuminen ovat tasapainossa ja toimenpiteet kohdistu-vat tunnistettuihin riskeihin.

Estämis- ja torjuntatyö on vaikuttavaa ja sen tulokset ovat mitattavia

Jokaisella estämis- ja torjuntatyöhön osallistuvalla viranomaisella ja valvojalla on toiminnan luonne huomioon ottaen selkeät ja mitattavissa olevat tulostavoitteet, jotka mahdollistavat estämis- ja tor-juntatyön paremman seurannan, tehokkuuden ja vaikuttavuuden arvioinnin, resurssien kohdentami-sen sekä oikeasuhtaisten operatiivisten toimenpiteiden valinnan. Lisäksi tavoitteiden tulokselli-suuden mittareita kehitetään.

Viranomaisten toimintaedellytykset on turvattu

Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen tehokas estäminen edellyttävät useiden eri viranomaisten toimia ja tiivistä yhteistyötä. Kansallisen rahanpe-sun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaisten yhteistyöryhmässä mukana olevat osal-listuvat toimintaan aktiivisesti.

Viranomaisten riittävät resurssit rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspa-kotteiden kiertämisen estämisen toteuttamiseksi sekä Suomen kansainvälisten velvoitteiden täyttä-miseksi turvataan. Resurssien kehitystä seurataan jatkuvasti, ja niiden kohdentamisessa huomioidaan kansainväliset velvoitteet.

4.2 Yhteistyö keskeisten toimijoiden välillä on vaikuttavaa

Rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämisen toimijoihin kuuluu laaja joukko toimijoita julkisen sektorin lisäksi myös yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta. Päämääränä on parantaa keskeisten toimijoiden yhteistyötä kaikilla tasoilla ja myös kansainvälisessä yhteistyössä. Päämäärään liittyvänä tavoitteena on kehittää viranomaisten välistä, yksityisen sektorin toimijoiden keskinäistä sekä viranomaisten ja yksityisen sektorin välistä tietojenvaihtoa ja yleistä tietoisuutta, jolla vaikutetaan rikollisuuden torjuntaan, viranomaistoiminnan vaikuttavuuteen sekä sitoutetaan toimijoita rahanpesun, terrorismin rahoittamisen ja kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estämistyöhön.

Päämäärä 2: Yhteistyö keskeisten toimijoiden välillä on vaikuttavaa

Tavoitteet:

- Kehitetään tietojenvaihtoa ja yhteistyötä
- Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön

Kehitetään tietojenvaihtoa ja yhteistyötä

Tehokas rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen edellyttää monen viranomaisen välistä tiivistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa. Viranomaisten välinen tietojenvaihto on keskeinen edellytys terrorismin rahoittamisen ja vakavan rikollisuuden torjunnalle ja se on lisäksi keskeisessä asemassa rikollisten toimijoiden jäljittämisen, syytteen saattamisessa sekä rikoshyödyn takaisin saamisessa. Yksityisen sektorin toimijoilla on merkittävä rooli siinä, että ne ilmoittavat viranomaisille tekemistään epäilyttävien liiketoimien havainnoista ja että ne noudattavat asetettuja pakotteita. Siten tietojenvaihdon kehittäminen tukee myös turvallisuusviranomaisten ennakoivaa toimintaa ja varhaista puuttumista.

Viranomaisten välisen yhteistyön tukemisen tavoitteena on tuottaa lisäarvoa viranomaisten omien ydintehtävien toteuttamiseen. Viranomaisyhteistyö ja tietojenvaihto edistävät myös yhteiskunnan resurssien tehokasta käyttöä. Viranomaisten välisellä yhteistyöllä tulee olla vakiintuneet rakenteet ja toimintatavat ja yhteistyön edellytyksiä lisätään kehittämällä lainsäädäntöä. Yhteistyön tulee perustua asetettuihin strategisiin tavoitteisiin ja se turvataan varmistamalla riittävät taloudelliset ja muut resurssit siihen osallistuvien viranomaisten taholta. Mikäli tietojenvaihdolle on lainsäädännöstä johtuvia esteitä, tulee tietojenvaihtoa koskevaa sääntelyä tältä osin kehittää. Käytännössä havaittuja viranomaisten välisen tietojenvaihdon esteitä voidaan joiltain osin poistaa myös tulkintatäytäntömuutoksilla.

Viranomaisten ja yksityisen sektorin keskinäistä sekä niiden välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa kehitetään, jotta rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisen estäminen olisi mahdollisimman tehokasta ja vaikuttavaa.

Yleistä tietoisuutta rahanpesusta, terrorismin rahoittamisesta sekä kohdennettujen talouspakotteiden kiertämisestä lisätään kaikille yhteiskunnan toimijoille: yksilöille, hyvinvointialueille ja kunnille, valtion eri toimijoille, yhdistyksille ja säätiöille sekä elinkeinoelämälle. Tietoisuuden lisäämisellä tavoitetaan toimijat laajasti ja osallistetaan ne estämistyöhön. Samalla estämistyön edistämiseen saadaan palautetta sekä ilmiötietoa yhteiskunnan eri toimijoilta.

Suomi osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön

Rahanpesu, terrorismin rahoittaminen sekä kohdennettujen talouspakotteiden kiertäminen ovat usein valtioiden rajat ylittävää kansainvälistä toimintaa, minkä estäminen myös edellyttää aktiivista kansainvälistä yhteistyötä. Tavoitteena on, että Suomi on aktiivinen globaalissa estämistyössä ja edistää yhtenäisiä sääntöjä, tehokasta tiedonvaihtoa ja yhteisiä toimia, joiden avulla estetään ja selvitetään rajat ylittävää laitonta toimintaa. Lisäksi kansainvälisessä vaikuttamisessa pyritään varmistamaan, että kansainväliset standardit edesauttavat myös Suomessa riskiperusteista lähestymistapaa estämistyöhön.

Tehokkaan ja vaikuttavan sääntelyn, yhteistyön ja toimintatapojen kehittäminen sekä operatiivinen työ edellyttävät aktiivista osallistumista muun muassa EU- ja FATF-asioiden valmisteluun, kansainvälisiin verkostoihin sekä alueellisiin yhteistyöelimiin. Lisäksi Suomi kehittää ja ylläpitää kahdenvälisiä yhteistyösuhteita muiden maiden, erityisesti samanmielisten naapurimaiden, EU-jäsenvaltioiden ja strategisten kumppanien viranomaisten sekä EU:n rahanpesuntorjuntaviranomaisen kanssa. Yhteistyö kattaa mm. osallistumisen kansainvälisiin operaatioihin ja tiedusteluyhteistyöhön, tuen rikoshyödyn jäljittämiseen ja takaisinperintään rajat ylittävissä tapauksissa sekä tietojenvaihdon, yhteistutkinnat, koulutuksen ja parhaiden käytäntöjen jakamisen.

Kaikki estämistyöhön osallistuvat viranomaiset ja valvojat osoittavat riittävät resurssit FATFin jäsenyyden toteuttamiseksi, sen suositusten toimeenpanemiseksi sekä kansallisen FATF-työskentelyn kehittämiseksi. Suomi täyttää hyvin arvosanoin FATFin kaikkien suositusten sekä tehokkuuden vaatimukset.

5 Strategian toteutus, seuranta ja arviointi

Strategian 4 luvussa esitettyjä päämääriä ja tavoitteita toteutetaan kansallisten riskiarvioiden yhteydessä laadittavilla toimintasuunnitelmilla, joissa määritetään konkreettiset toimenpiteet ja vastuutahot päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Strategian toimeenpano edellyttää systemaattista seuranta- ja vaikuttavuuden arviointia. Vaikuttavuuden arvioinnissa huomioidaan muiden muassa viranomaisten ja valvojen operatiiviset havainnot, turvallisuusuhkien kehitys sekä strategian tuki ennalta estävälle turvallisuustyölle. Valtiovarainministeriön ja sisäministeriön tehtävänä on ohjata ja koordinoita strategian toimeenpanoa. Ministeriöt vastaavat toimeenpanon raportoinnista sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon (STOH) ministerityöryhmälle.

Strategian toimeenpanoa seurataan kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaisten yhteistyöryhmässä, joka kokoontuu säännöllisesti ja koostuu keskeisistä ministeriöistä, valvoista, turvallisuusviranomaisista ja muista estämistoimintaan osallistuvista toimijoista. Yhteistyöryhmän alatyöryhmät (riskiarvio-, NPO- ja valvojen alatyöryhmä) tukevat strategian toteutusta sektorikohtaisesti.

Strategian vaikuttavuutta arvioidaan osana kansallista riskiarviotyötä, jossa hyödynnetään tilastotietoa, viranomaisten ja valvojen havaintoja, ilmoitusvelvollisten raportointia sekä kansainvälisten arviointien tuloksia.

Seurannan tueksi toteutetaan useita konkreettisia toimia, kuten:

- viranomaisten, valvojen ja ilmoitusvelvollisten kyselyt ja työpajat riskiarviotyön yhteydessä
- tilastojen ja indikaattorien kerääminen esimerkiksi rahanpesuilmoituksista, tutkintatapauksista ja hallinnollisista seuraamuksista
- toimintasuunnitelmien toimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi yhteistyöryhmälle sekä STOH-ministerityöryhmälle
- valvojen vuosittaiset valvontakertomukset ja sektorikohtaiset riskiarviot

- kansainvälisten arviointien (esim. FATF, EU, Global Forum) valmisteluun liittyvät itsearviointit ja tilannekuvat

Strategian toimeenpanoon liittyvä seuranta ja arviointi tukevat myös EU:n sääntelykehikon toimeenpanoa sekä valmistautumista kansainvälisiin arviointeihin, kuten FATFin maa-arviointiin. Seuranta mahdollistaa strategian päämäärien ja tavoitteiden päivittämisen ja kehittämisen sekä toimintaan osallistuvien toimijoiden resursoinnin kohdentamisen vastaamaan muuttuvaa riski- ja toimintaympäristöä.